

HELMIMET AKUTE NGA VAJGURI NË MOSHËN FËMINORE

ROBERT LLUKA, SASHENKA DEGA, MELEQ QATIP, FERID ZAVALANI,
MIRA KOLA, PASKAL CULLUFI*

Summary

ACUTE INTOXICATIONS FROM OIL IN THE EARLY AGE

The accidental intoxications are an important problem of the early age. They are closely linked with the country's degree of industrialisation and today those are part of civilized diseases. In order to make a contemporary to these patients, are studied 148 children of age group 1-5 being hospitalized in Pediatric Hospital during the period 1989-1994. 29.72% of the children where 1-2 years old, 62.16% of 2-3 years old and 8.1% of 3-5 years old. The children's group was divided in two subgroups. One of them was treated with antibiotics and cortisone, and the other one with symptomatic treatment only. From the study resulted that 78% of the cases, the appearance of intoxication's symptoms has begun within the first hours after the oil have been taking, with the respiratory affection. The overlapping of secondary bacterial infection in the pulmons was noticed in two children (2%) of the first group treated with antibiotics and cortisone too, and in two children from the second group (2%). As a conclusion from the study results that in the cases of acute intoxications from oil, the use of antibiotics and cortisone is unnecessary.

Helmimet aksidentale janë një dukuri e rëndësishme në moshën pediatrike. Ato janë të lidhura ngushtë me gradën e industrializimit të një vendi dhe me të drejtë sot hyjnë në "sëmundjet e civilizuar" (1). Duke ju referuar të dhënave statistikore të SH.B.A. (2) 88.9% e intoksikacioneve ndodhin në shtëpi, nga të cilat medikamentet përbëjnë 50% të rasteve, ndërsa 30% - 40% e përbëjnë helmimet nga marrja aksidentale e derivateve të naftës. Nga një studim i kryer në harkun kohor 1989 - 1994 nga helmimet aksidentale të shtruara në spitalin pediatrik të Tiranës, del se 51.3% e zënë ato nga marrja aksidentale e derivateve të naftës. Kjo shifër e lartë tregon se këto produkte janë të pranishme pothuaj në të gjitha shtëpitë tona dhe lihen në vende të papërshtatshme nga të rriturit. Kurioziteti për t'u tërhequr pas sendeve të ndryshme dhe për t'i futur ato në gojë është veçori e moshës 1-5 vjeç dhe e bën këtë moshë më të disponuar dhe më të rrezikshme ndaj këtij intoksikacioni (1). Vajguri është një hidrokarbur që në temperaturën e ambientit ndodhet në formë lëngu. Tensioni sipërfaqësor i tij është i ulur ndërsa viskoziteti është nën 35 saybolt second Units (S.S.U.). Pikërisht këto veti e bëjnë këtë substancë të ketë aftësi të mëdha avulluese. Mjaftojnë doza të vogla të tij 0.1-0.2ml të absorbuara në trake dhe në pemën bronchiale, për të dhënë shenjat e para të prekjes respiratore si rezultat i zhvillimit të pneumonitis me natyrë kimike (3, 4). Përsa i përket qëndrimit praktik dhe mjekimit të intoksika-

cioneve nga vajguri, ka qëndrime të ndryshme nga autorë të ndryshëm. Një pjesë rekomandojnë përdorimin e antibioterapisë dhe kortizonit. (5, 6), ndërsa kohët e fundit shumica e autorëve (1, 3, 4, 8, 9, 10, 11), mendojnë se përdorimi i tyre nuk është i nevojshëm. Ne kemi mendimin që me anë të këtij studimi të përcaktojmë një qëndrim të drejtë dhe praktik në rastet e intoksikacioneve nga vajguri.

Materiali dhe metoda

Në këtë studim janë përfshirë 148 të sëmurë nga moshë 1-5 vjeç të shtruar në repartin e terapisë intensive dhe në atë të pneumologjisë në spitalin pediatrik Tiranë gjatë periudhës Janar 1989-Dhjetor 1994, me helmime nga marrja aksidentale të vajgurit nga goja. Diagnozën klinike të intoksikacionit e mbështet marrja e kujdesshme e anamnezës. Në studim nuk përfshihen të sëmurë me sëmundje kronike pulmonare (Bronchoektazi, astma etj). Për çdo të sëmurë në kartelë janë edhe shenjat e këtij intoksikacioni si kollë, dispnea, temperatura mbi 37.5°C, të vjellat, rritja e eritrosedimentacionit mbi 20mm/orë, rritja e leukociteve mbi 11.000/mm³. Në studim u përfshinë 2 grupe të sëmurësh. Në grupin e parë prej 68 të sëmurësh të cilët ishin trajtuar përveç mjekimit simptomatologjik edhe me antibiotikë dhe kortizone, ndërsa grupi i dytë po prej 68 të sëmurësh është trajtuar vetëm me preparate simptomatike si paracetamol, O₂ etj. Shenjat klinike për

* Dorëzuar në Redaksi në 27 Shkurt 1996, miratuar për botim më 24 Qershor 1996.

Nga Shërbimi i Reaminacionit Pediatrik i Qendrës Spitalore Universitare. (R.Ll., S.D., M.Q., F.Z., M.K., P.C.)

Adresa për letërkëmbim: R.Lluka: Shërbimi i Reaminacionit Pediatrik i Qendrës Spitalore Universitare i Tiranës.